

Розділ 2. SWOT-аналіз Лубенської територіальної громади

Характеристика порівняльних переваг, викликів та ризиків перспективного розвитку територіальної громади здійснюється на основі оцінки стартових умов місцевого розвитку шляхом SWOT-аналізу.

SWOT-аналіз – це метод стратегічного планування, що базується на встановленні зв'язку між характерними для територіальної громади внутрішніми сильними і слабкими сторонами та зовнішніми можливостями і загрозами, результати якого в подальшому використовуються для визначення системи стратегічних та оперативних цілей розвитку територіальної громади.

Складовими SWOT-аналізу є:

сильні сторони – наявні внутрішні позитивні фактори або ресурси територіальної громади, які можуть бути використані для формування конкурентних переваг;

слабкі сторони – наявні внутрішні негативні фактори територіальної громади, які заважають її розвитку та можуть бути визначені як протилежності сильним чи як відсутність деяких сильних сторін;

можливості – позитивні фактори зовнішнього впливу (наявні або найбільш ймовірні), які можна використати для розвитку територіальної громади;

загрози – негативні фактори зовнішнього впливу (наявні або найбільш ймовірні), які перешкоджають розвитку територіальної громади.

На основі SWOT-аналізу виявляються логічні взаємозв'язки між внутрішніми (сильні та слабкі сторони) та зовнішніми (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для розвитку територіальної громади. Визначені взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для формулювання сценаріїв, стратегічних та оперативних цілей розвитку територіальної громади.

SWOT-аналіз Лубенської територіальної громади проведено з урахуванням поточного стану та тенденцій розвитку громади, актуальних проблемних питань у різних галузях. Проаналізувавши статистичну інформацію описово-аналітичної частини, результати опитування думки мешканців громади та представників бізнесу, пропозицій, наданих членами Робочої групи з розроблення Стратегії розвитку Лубенської територіальної громади, визначено сильні та слабкі сторони, можливості та загрози для територіальної громади.

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none">• Вигідне географічне розташування (в центральній частині України, на перетині автомобільних шляхів, наявність залізничної станції)• Сприятливі погодно-кліматичні умови для проживання та розвитку сільського господарства• Наявність покладів розвіданих корисних копалин місцевого значення (суглинок)• Переважну кількість земель	<ul style="list-style-type: none">• Відтік та від'ємна міграція працездатного населення, у тому числі молоді• Поступове скорочення чисельності населення та його старіння, збільшення частки населення непрацездатного віку• Дисбаланс у попиті та пропозиції робочої сили• Відсутність механізмів мотивації молоді до роботи у бюджетних закладах, установах та

сільськогосподарського призначення становлять ґрунти чорноземного типу

- Багатогалузевий господарський комплекс
- Ключова позиція провідної галузі промисловості – переробної (харчова, машинобудівна, фармацевтична промисловість)
- Щорічне нарощення обсягів виробництва та реалізації підприємствами переробної галузі
- Розвиток малого та середнього підприємництва (у сфері торгівлі та побуту)
- Високий показник кількості суб'єктів господарювання на одиницю населення
- Розгалужена фінансово-кредитна система (банківські та небанківські установи)
- Наявність ВНЗ різних рівнів акредитації та закладу професійної освіти для підготовки висококваліфікованих кадрів
- Здійснення значних капіталовкладень окремими суб'єктами господарювання у модернізацію виробництв у машинобудуванні, харчовій та деревообробній промисловості
- Розширення ринків збуту підприємств за межі України
- Щорічне збільшення доходів до місцевого бюджету за рахунок податкових та неподаткових надходжень
- Розвиток партисипативного бюджетування, залучення громадськості до урядування
- Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями (Nefco, GIZ, UNDP, U-Lead, USAID)
- Ефективне залучення коштів з державного бюджету (ДФРР, субвенції, державні програми)
- Наявність вільних земельних ділянок для розвитку бізнесу (в т.ч. для створення індустріального парку)
- Наявність містобудівного кадастру
- Розвинена інфраструктура енерго-, водо-, газо-, тепlopостачання
- Зацікавленість керівництва громади у розвитку системи управління відходами, розбудова системи поводження з ТПВ (сортування)
- Широка мережа закладів первинної медичної допомоги
- Можливість проведення клінічних лабораторних досліджень власним силами медичних закладів громади
- Інформатизація закладів охорони здоров'я, впровадження електронного документообігу
- Запровадження механізму фінансової мотивації медичного персоналу з використанням принципів диференціації заробітної плати

організаціях

- Низький рівень оплати праці в окремих секторах економіки
- Недостатній рівень доходів та низька платоспроможність населення
- Зношеність виробничих фондів підприємств та застарілі технології, висока затратність та низька ефективність значної кількості промислових виробництв
- Недостатність інвестицій у високотехнологічне виробництво
- Висока залежність економіки громади від енергетичних ресурсів
- Не у повній мірі використання природно-ресурсного потенціалу
- Зниження родючості ґрунтів через недотримання сівозмін внаслідок моногалузевості сільського господарства та значної концентрації земель у великих агропромислових підприємствах
- Недостатній рівень співпраці між бізнесом і владою, низька зацікавленість бізнесу у суспільному житті громади
- Незначна кількість незадіяних приміщень комунальної форми власності, придатних для ведення бізнесу
- Відсутність комплексного плану просторового розвитку території громади та актуальної аерофотозйомки
- Наявність проблеми доступності приміщень для осіб з інвалідністю
- Недостатні обсяги бюджетних можливостей на видатки розвитку (будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт доріг, тротуарів, велосипедних доріжок, житлового фонду, об'єктів соціальної інфраструктури тощо)
- Мала питома вага місцевих податків і зборів в бюджеті територіальної громади
- Зношеність інженерних мереж у житлово-комунальному господарстві
- Недостатнє охоплення території громади послугами з вивезення ТПВ
- Низький відсоток проведених капітальних ремонтів дорожнього покриття
- Недостатнє забезпечення спеціалізованою технікою комунальних підприємств громади
- Низька якість послуг пасажирських перевезень
- Потреба у капітальних ремонтах та покращенні матеріально-технічної бази

<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечення безкоштовними ліками пільгових категорій населення • Постійне підвищення кваліфікації медичного персоналу • Наявність опорних шкіл у громаді • Функціонування ЗДО та ЗЗСО в умовах війни • Високий рейтинг закладів освіти у громаді та області • Наявність історичних об'єктів та пам'яток культурної спадщини (у т. ч. національного значення) • Значний культурний потенціал, наявність досвіду проведення культурно-мистецьких заходів • Збереження бібліотечної сфери • Наявність динамічної та гнучкої системи надання соціальних послуг та кваліфікований кадровий потенціал • Надання послуги «Соціальне таксі» • Цифровізація роботи з багатодітними сім'ями (ведення електронної бази обліку багатодітних родин) • Збільшення кількості дітей та багатодітних сімей • Створення Google-карти наявних спортивних споруд громади • Участь спортсменів громади у збірних командах області та України • Значна кількість свідомих громадян та активних громадських організацій • Наявність у громадськості різноманітних поглядів та підходів до вирішення проблем 	<p>закладів освіти, охорони здоров'я, культури</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефіцит фінансування освітньої, медичної, культурної галузей та низька автономність у розпорядженні коштами • Професійне вигорання медичних, педагогічних, соціальних працівників • Значний відсоток осіб пенсійного та передпенсійного віку серед медперсоналу • Зниження доступності пацієнтів до сімейних лікарів через низьку якість доріг у громаді • Недостатньо тісна співпраця із закладами охорони здоров'я інших рівнів • Застаріла туристична інфраструктура, яка не відповідає європейським стандартам • Недостатні навички працівників культури у сфері PR та публічних виступів • Обмежений доступ до соціальних послуг віддалених сільських населених пунктів • Відсутність молодіжної ради у громаді • Потреба у реконструкції головної спортивної споруди міста «Стадіон Центральний» • Наявність негативних реакцій громадськості на дії або рішення місцевої влади • Неспроможність громадськості до об'єднання задля вирішення масштабних питань життєдіяльності громади • Відсутність впізнаваності громади за її межами
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Вигідне стратегічне положення для міжмуніципального та міжрегіонального співробітництва • Використання можливостей державної підтримки підприємництва та аграрного сектору • Розвиток підприємництва у сфері переробки сільгосппродукції • Участь у міжнародних проєктах та програмах, залучення додаткових коштів за рахунок активізації інвестиційної діяльності • Виникнення нових економічних можливостей завдяки створенню взаємозв'язків з європейськими країнами • Розвиток міжмуніципального співробітництва • Розвиток бізнесу на базі незавантажених виробничих потужностей та адмінприміщень 	<ul style="list-style-type: none"> • Продовження воєнного стану та імовірність ескалації воєнних дій і подальших пошкоджень інфраструктури • Нестабільне функціонування енергосистеми держави, енергетична криза • Стрімка зміна кон'юнктури ринків, дефіцит матеріалів та комплектуючих • Втрата ринків збуту через порушення логістичних шляхів у зв'язку з воєнними діями • Геополітична та економічна невизначеність у країні • Погіршення умов для ведення бізнесу • Втрати кваліфікованої робочої сили через воєнні дії та міграцію, скорочення кількості трудових ресурсів та збільшення соціального навантаження на одного працюючого

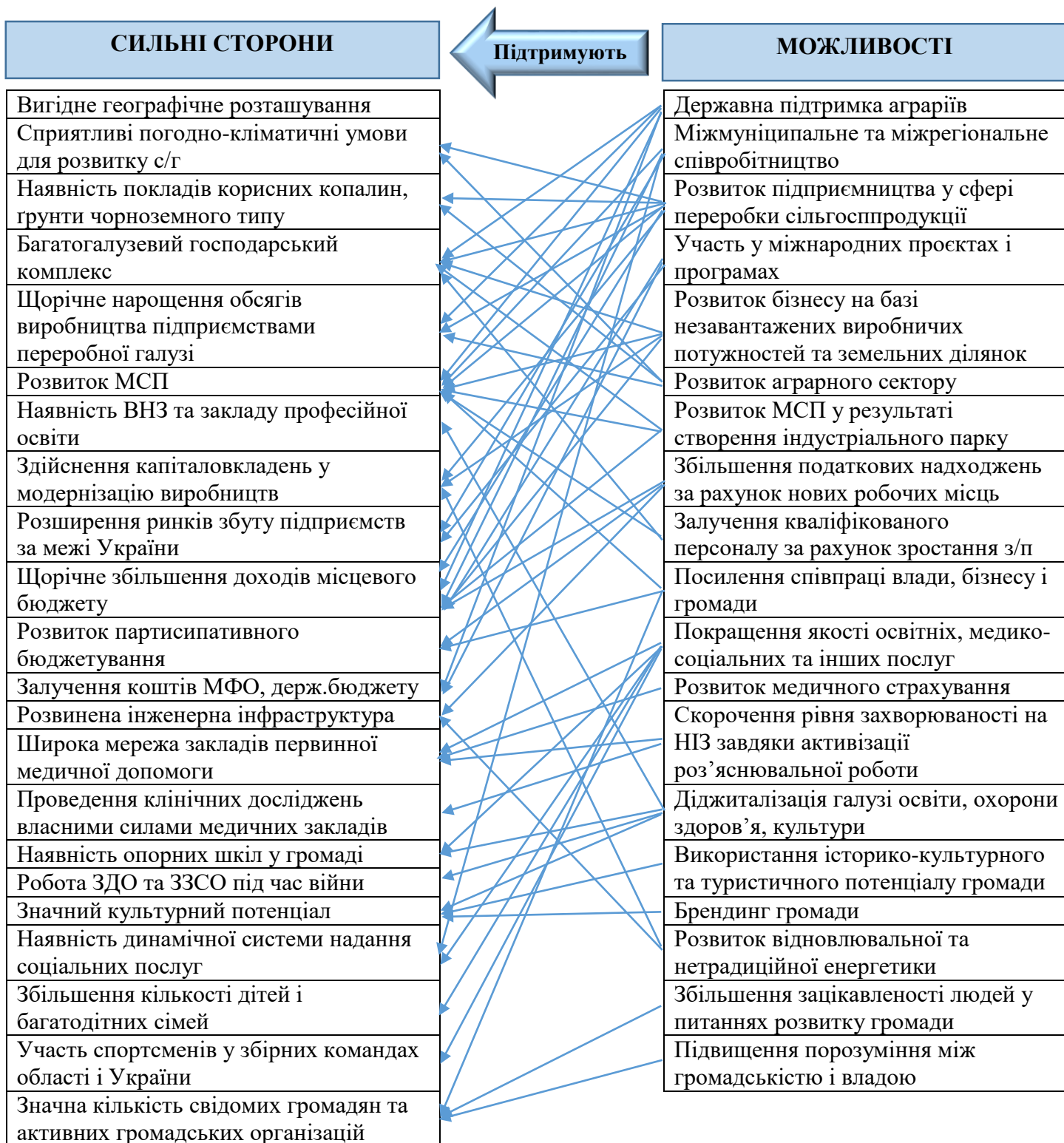
різних форм власності

- Розвиток аграрного сектору
- Розвиток підприємництва та створення нових робочих місць у результаті створення та функціонування індустріального парку
- Збільшення податкових надходжень за рахунок створення нових робочих місць
- Залучення кваліфікованого персоналу за рахунок зростання рівня середньої заробітної плати на підприємствах різних форм власності
- Посилення співпраці влади, бізнесу та громади
- Покращення якості освітніх, медико-соціальних послуг населенню як міської, так і сільських територій, шляхом збільшення державної підтримки для освітніх та медичних закладів громади
- Енергетична трансформація суспільства, розвиток відновлювальної та нетрадиційної енергетики
- Розширення переліку платних медичних послуг
- Розвиток медичного страхування
- Скорочення рівня захворюваності на НІЗ завдяки активізації роз'яснювальної роботи та профілактичних заходів
- Діджиталізація галузі освіти, охорони здоров'я, культури
- Використання історично-культурного та туристичного потенціалу громади (етнографічного, зеленого туризму тощо)
- Брендинг громади
- Збільшення зацікавленості людей у питаннях, що стосуються розвитку громади, та більш ефективна участь громадськості у прийнятті рішень
- Підвищення порозуміння між громадськістю, владою та різними соціальними групами населення

- Зростання рівня конкуренції на зовнішніх і внутрішніх ринках продукції
- Прискорення інфляційних процесів, значні коливання національної валюти
- Дефіцит бюджетів усіх рівнів, відсутність доступу до дешевих фінансових ресурсів, скорочення державного фінансування національних програм з підтримки розвитку регіонів
- Втрати місцевого бюджету через надання податкових пільг
- Відтік молоді, що є загрозою перетворення громади у депресивну територію з «бюджетом проїдання»
- Посилення конкуренції між громадами за інвестиції, ресурси
- Скорочення реальних доходів населення, погіршення добробуту
- Високий ризик вкладення коштів у реальний сектор економіки
- Існування тіньового сектору економіки
- Погіршення екологічної та техногенної безпеки, погіршення стану довкілля внаслідок продовження політики незбалансованого природокористування
- Нестабільність природно-кліматичних умов, що може призвести до змін у сільському господарстві
- Занепад житлово-комунального господарства через обмеженість бюджетного фінансування
- Дорогоартісність інноваційних методів діагностики та лікування
- Пасивність громадян щодо власного здоров'я, зростання кількості інфекційних та неінфекційних захворювань
- Невизначеність ціноутворення медичних послуг і гарантованого обсягу медичної допомоги на національному рівні
- Низька престижність педагогічної праці, деструктивні психологічні впливи на учасників освітнього процесу
- Згорання міжнародних донорських проєктів, спрямованих на підтримку соціальної сфери
- Відчуття безпорадності та відчуженості серед громадян, виникнення непорозумінь, конфліктів у суспільстві та втрата довіри

На основі SWOT-аналізу виявляються логічні взаємозв'язки між внутрішніми (сильні та слабкі сторони) та зовнішніми (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для розвитку територіальної громади. Визначені взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для формулювання сценаріїв, стратегічних та оперативних цілей розвитку територіальної громади.

ПОРІВНЯЛЬНІ ПЕРЕВАГИ

ВИКЛИКИ

РИЗИКИ

